

Толкач О. О., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Малишко В. М., к.ю.н., доцент

ПРАВОВИЙ СТАТУС РОЗПОРЯДНИКА МАЙНА БОРЖНИКА У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Одним із принципово важливих учасників судової процедури розпорядження майном боржника є розпорядник майна боржника, діяльність якого полягає не тільки в механічному нагляді й контролі за управлінням і розпорядженням майновими активами боржником, а й у прийнятті компромісних рішень в інтересах боржника та його кредиторів, спрямованих на відновлення платоспроможності боржника і задоволення вимог кредиторів.

Розпорядник майна боржника в процедурі розпорядження майном боржника може діяти як самостійно, «від власного імені», захищаючи інтереси кредиторів, так і разом із керівником боржника, а також діяти від імені боржника одноособово.

Порушуючи провадження у справі про банкрутство, суд як орган правосуддя втручається у сферу приватних відносин. Таке втручання пояснюється необхідністю захистити економічні відносини у державі внаслідок неспроможності боржника. Без цього втручання в разі банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності неможливо передбачити всі найважливіші суспільні наслідки, які виникатимуть між неспроможним боржником та іншими суб'єктами господарювання. Інакше кажучи, приватний інтерес у відносинах неспроможності стає суспільним інтересом. Тобто в процедурі розпорядження майном боржника у справі про банкрутство органом держави або суспільним контролюючим органом стає суд і розпорядник майна боржника. Отже, на розпорядника майна боржника за допомогою наданих останньому контрольно-наглядових функцій з управління та розпорядження покладається обов'язок узгодити інтереси кредиторів і неспроможного боржника з метою подальшого задоволення у повному обсязі вимог кредиторів і, наскільки можливо, запобігти зайвим збиткам та економічному руйнуванню боржника як виробничої одиниці.

На наш погляд, розпорядника майна боржника в процедурі розпорядження майном боржника неможливо розглядати як повноцінного представника боржника чи кредиторів, оскільки в юридичному сенсі останній не повинен бути заінтересованою особою.

Розпорядник майна боржника не може бути і органом юридичної особи боржника, оскільки орган юридичної особи виникає з волі його засновників (учасників).

Розпорядник майна боржника не є ні різновидом державного виконавця, тому що він, по-перше, є суб'єктом підприємницької діяльності, ні державним службовцем, а по-друге, на відміну від державного виконавця, здійснює свою діяльність у порядку, встановленому Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та підзаконними нормативними актами Кабінету Міністрів України, Міністерства економіки України, які регулюють його господарську діяльність як арбітражного керуючого [1, с. 206].

Розпорядник майна боржника не підпадає під визначення статусу довірчої особи, що здійснює керування майном боржника, оскільки довірче управління та арбітражне управління мають різні цілі і підстави виникнення. Розпорядник майна боржника не підпадає під ознаки службової особи, оскільки його правовий статус не визначається нормами Кодексу законів про працю України

Здійснення процедури розпорядження майном боржника у справі про банкрутство дає підстави говорити про особливе місце господарського суду в цьому процесі і «..про його розширені дискреційні повноваження в разі прийняття рішень стосовно учасників конкурсних відносин...», наслідком якого є підпорядкованість або залежність самого розпорядника майна боржника від суду. Однак, попри всі особливості, що характеризують роль господарського суду в процесі реалізації процедури банкрутства, суд залишається органом, який лише перевіряє законність і обґрунтованість дій сторін та учасників провадження в цій процедурі, в тому числі й діяльність розпорядника майна боржника, тобто в межах цієї процедури суд здійснює винятково процесуально-наглядові (контрольні) функції. Отже, арбітражний керуючий у процедурі розпорядження майном боржника не здійснює судової процедури за довірою суду [2. с. 45].

Отже, розпорядник майна боржника в процедурі розпорядження майном є особою із самостійним правовим статусом і як незацікавлений фахівець - суб'єкт підприємницької діяльності - учасником права неспроможності (матеріальних і процесуальних норм), підгалузі господарського права, який тимчасово здійснює на користь інтересів сторін і учасників провадження відповідні повноваження, головним чином щодо контролю, нагляду й охорони майнових активів боржника з метою забезпечити в майбутньому задоволення визнаних судом вимог кредиторів. Розпорядник майна боржника вживає самостійних заходів, спрямованих на забезпечення збереження й ефективного використання майнових активів боржником, на складання реєстру грошових вимог кредиторів, на проведення аналізу фінансового становища боржника з метою встановлення активу і пасиву боржника. З іншого боку, розпорядник майна боржника як суб'єкт господарського процесу є органом контролю і нагляду за проведенням процедури розпорядження майном боржника з метою доведення до зборів кредиторів або комітету кредиторів фінансову неплатоспроможності або фінансової спроможності боржника.

Література

1. Рябцева Я. Г. Арбітражний керуючий: кваліфікаційні вимоги і етика професійної діяльності / Я. Г. Рябцева // Вісник господарського судочинства. – 2007. – № 4. – С. 205-208.
2. Афанасьєв Р. Г. Проблеми правового регулювання банкрутства за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук / Р. Г. Афанасьєв. – К, 2008. – С. 44-46.

УДК 346.2:657 (043.2)

Уткіна В. В., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гелич А. О., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Суб'єкти господарювання реалізують свої права щодо регулювання питань бухгалтерського обліку, його організації та ведення шляхом: самостійного визначення облікової політики в межах чинної нормативної бази; вибору організаційно-правової форми господарювання та форми облікової реєстрації; розробки системи внутрішньогосподарського обліку та контролю за діяльністю суб'єкта господарювання; налагодження схеми документообігу; вибору способу обробки та фіксації інформації на відповідних носіях; вибору програмного забезпечення бухгалтерського обліку; планування розвитку методики бухгалтерського обліку стосовно до конкретних умов діяльності суб'єкта господарювання. Тому питання правового регулювання бухгалтерського обліку є надзвичайно важливими для кожного суб'єкта господарювання в його практичній господарській діяльності. Адже належним чином організований бухгалтерський облік забезпечує ефективність його ведення, належне та своєчасне забезпечення як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів достовірною, повною та об'єктивною інформацією, що є необхідною для прийняття рішень у сфері господарювання [2].

Особливу увагу хотілося б звернути на низку проблемних аспектів, що потребують вирішення шляхом удосконалення чинного облікового законодавства:

— на сьогодні в Україні не існує єдиного нормативно-правового акта, яким би було врегульовано зміст облікової політики, порядок її оформлення, затвердження і внесення змін. Єдиним профільним документом з питань організації облікової політики до недавнього часу був лише Лист МФУ від 21.12.2005 р. «Про облікову політику», але серйозних методичних рекомендацій, окрім загальних положень та неповного переліку елементів облікової політики для стандартів чинних на момент видання згаданого листа,